

5. A SZÜLŐ ÉS A LITURGIKUS ÉV

Kezdés

Felsorolok néhány mondatot, amik gyakran elhangzanak a nevelés során. Azokat jegyezd meg, amelyeket *nem* szoktad mondani!

- „Nézz rám, amikor veled beszélek!”
- „Légy szíves, figyelj már egy kicsit!”
- „Miért nem tudsz már csendben maradni!?” (Költői kérdés, nem?)
- „Miért nem mondtad meg, hogy ... történt veled?!”
- „Kérlek, (amikor közösen étkezünk) várd meg a többieket, mielőtt felállsz az asztaltól!”
- „Ne csak magadra gondold, hanem oszd meg a testvéreiddel is!”
- „Ne veszekedjetek állandóan! Miért nem tudtok kibékülni egymással?!”
- „Köszönd meg szépen az ajándékot!”
- „Tegyél rendet a szobádban!”
- „Viseld el a kisebbeket! Te vagy a nagyobb! Neked kéne példát mutatni!”

Biztos tudnál még számtalan hasonlót hozzátenni, de most maradjunk ezeknél. Van-e köztük olyan, amelyiket még soha nem mondtad? Gyanítom, hogy ezek a mondatok valószínűleg nem hiányoznak nevelői szolgálatodból. Mi készítenek használatukra? Mire szeretnéd nevelni gyermekedet segítségükkel? Arra, hogy képes legyen beilleszkedni a társadalomba? Hogy illedelmes legyen, és ne hozzon rád (mások előtt) szégyent? Hogy művelt ember legyen? Hogy érettebb legyen? Más...?

Ehhez a kérdéshez kapcsolódik az is, hogy mit gondolsz az emberről általában (emberkép). Ha ez nem megfelelő, a nevelés módja sem lesz az. E két fogalom – a nevelés és az emberkép – szorosan egymáshoz tartoznak.

Kifejtés

Vajon létezik-e olyan helyes emberkép, ami megadhatja nevelésünk irányát? A jó hír az, hogy igen! A Jóisten az emberről alkotott igaz kép őrzését, kialakítására való nevelést az Anyaszentegyházra bízta, aki sokféleképpen teljesíti küldetését: tanítás, gyógyítás, szentségek, szolgálat által, a közösségen keresztül. A keret pedig, amin belül ez a formálás történik, maga a liturgikus év. A liturgikus év folyamán éljük át ugyanis azokat a misztériumokat, melyek által Isten alakít bennünket, akik az Ő képére és hasonlatosságára vagyunk teremtve. Mivel Ő a Teremtőnk és Megváltónk, csakis belőle forrásozva alakíthatunk ki helyes fogalmat az emberről. Ez a kép áll az Anyaszentegyház szolgálatának középpontjában.

A szülő, a házasság szentsége révén, az Anyaszentegyház nevében és vele együtt neveli Isten rábízott gyermekeit. Ezért az otthoni nevelést összhangba kell hozni az Egyház nevelésével, azaz a liturgikus évvel. Igen, azon belül mozgunk és létezőnk. A liturgikus év formáló hatása azonban nem magától értetődő: a család hétköznapi életében kell erre rámutatni és rávezetni a gyermekeket.

Két dolgot kell még világosan látnunk, mielőtt a gyakorlati részhez jutunk:

- Mi is a helyes emberkép?
- Mi a liturgikus év és annak lényege?

Először nézzük meg, mit tartalmaz a **helyes emberkép**. Hat igazságot kell szem előtt tartanunk:

1. Isten teremtett minket, mivel csak Ő adhat életet.
2. Isten szeretetből teremtett: még akkor is, ha esetleg egy-egy gyermek fogantatása váratlanul éri szüleit, mert „nem volt betervezve”: Istent nem lepi meg, Ő számított rá. Szereti, akarja ezt az új életet!
3. Isten a saját képmására teremtett minden embert. Ebből következik, hogy vannak képességeink, melyek által megismerhetjük Őt, és szándéka szerint élhetünk, hiszen hasonlítunk rá. Értellemmel, szabadsággal, szabad akarral rendelkezünk – amit értelmünk irányíthat, nem csak ösztöneinknek van alárendelve. Isten jó, és minket is a jóra teremtett: ez az alap-beállítottságunk.
4. Szabadságunkkal jár a tévedés rizikója is. Miközben a jót kutatjuk, előfordulhat, hogy tévesen értelmezzük, mi is az, és helytelenül döntünk, a bűnt választjuk. Veszélyes körforgás lehet ez, és ha csak magunkra hagyatkozunk, nincs kiút. Hibás természetünk nem képes önmagát kigyógyítani. Megváltásra szorulunk mindannyian. Gyengék, tökéletlenek vagyunk, és saját sérült természetünk korlátai közt vergődünk, miközben keressük a jót és vágyakozunk utána.
5. Megváltásunk megtörtént. Isten visszaadta azt a jövőt, amelyre teremtett, és utat is mutatott hozzá: magát Jézus Krisztust és az Egyházat.
6. Erre a meghívásra nekünk – külön-külön, személyesen – igent kell mondani, elfogadni, és élni vele! Nem elég csupán tudni róla. Életre kell váltani!

Ezek a tanítások alapozzák meg a helyes (keresztény) emberképet. Mindegyik ember egy csoda, a szeretet jele, akit képességeinek helyes használatára kell nevelni, hogy azok által ki tudja mondani saját *igen*-jét Istenre, az életre, önmagára, jelenére és jövőjére Jézus Krisztusban, az Egyházon keresztül.

Mi motiválhatja a szülőt a nevelésre? Az a sajátos küldetés, melynek célja, hogy gyermeke képes legyen a fenti *igen*-ek kimondására!

A másik lényeges kifejezés: a **liturgikus év**. Miről szól ez az év? Igazából összefoglalható egy ünnepben: a Húsvétban! Jézus Krisztus, Isten megtestesült Fia feltámadott és dicsőségben él az Atyával. Legyőzte azt, ami eddig minden embert rabságban tartott: a halált. A feltámadás Isten *igen*-je az emberre, az ember jelenére, jövőjére, egész mivoltára. A liturgikus év „*az egyetlen húsvéti misztérium különböző szempontjainak kibontása. Ez főként a megtestesülés misztériumával kapcsolatos ünnepekre érvényes [...], melyek üdvösségünk kezdetére emlékeztetnek és közlik a húsvéti misztérium zsengeit.*” (KEK 1171)

Az ember Isten dicsőségére teremtett. Isten nélkül nem képes hivatását betölteni. Mi Isten dicsősége pedig a megváltott, meggyógyult, szabad ember, aki Isten gyermeke. Isten dicsősége a mi boldogságunk. Ennek fényében talán jobban érthető, miért jó nekünk, ha Istent imádjuk. Az imádat elismerése annak, hogy Ő mindenek fölött áll, és mi alá akarjuk rendelni egész valónkat, hogy az Ő szeretete óvjon, védjen, tápláljon, tanítson, gyógyítson. Ez a liturgia lényege: a mi imádatunk (az áldozat bemutatása ezt fejezi ki) és az Ő válasza. A liturgia párbeszéd két személy között: Isten és az emberek dialógusa. Mi, emberek mint nagy család (az Egyház), és az ember mint egyén, akik személyesen is hisz. A liturgia szerelmünk megvallása: nem akarunk Isten nélkül élni, mert az már nem élet. A liturgikus év ezt a vágyat élteni és tartja ébren az ünnepekkel. Mint ahogy a liturgia közös mű Isten és népe között, ebben az értelemben a liturgikus év is közös mű.

Ebben a közös műben, a közös nevelésben vesz részt minden keresztény család. Első papánk, Szent Péter buzdítása pont erre a közös működésre utal:

„Menjetez az Úrhoz, az élő sziklához [...]. Mint élő kövek, épüljetez fel rá lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat hozzatok Jézus Krisztus által. [...] Ti választott nép, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul lefoglalt nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket az ő csodálatos világosságára.” (1Pt 2,4-9)

Mi mást jelenthet az „élő kövekké” válás, ha nem azt, hogy *igen*-t mondunk Isten meghívására. Erre az *igen* mondásra nevel minket a liturgikus év az ünnepek és a különböző időszakok bevezetése által. Nem különálló ünnepi alkalmakról van szó, hanem teljes körforgásról, ami évről évre ismétlődik. Kérdezhetjük, hogy nem válik-e így unalmassá. Csak akkor válhat azzá, ha az adott időszak elveszíti a mondanivalóját. (Tartalma túlságosan gazdag ahhoz, hogy itt most mindenre kitérjünk. A mellékletben viszont található egy kis segítség a liturgikus év főbb szakaszai és ünnepei lényegének megragadásához gyakorlati tippekkel, hogy a szülők mire figyelhetnek otthon.)

Térjünk vissza azokra a mondatokra, amikkel mai témánkat indítottuk, és nézzük meg, hogy ezeknek milyen liturgikus vonzata van! Bár a szülő ezeket sokszor akkor mondja, mikor már türelme végéhez ért, nem feltétlenül kell az ingerültséget hallani belőlük. Gyengéden, szelíd türelemmel is ki lehet mondani, jó nevelő szándékkal. Innen nézve már könnyebben felsejlik Isten atyai hangja ezen mondatok mögött, melyek által hív, istengyermekségre nevel és párbeszédre szólít bennünket a liturgikus év során. Ezt a párbeszédet őrzi a liturgia és a liturgikus év. Tekintsük most ilyen szemmel mondatainkat:

„Nézz rám, amikor veled beszélek!”

– Mennyi mindenre gondolunk, csak éppen az Ő jelenlétére nem.

„Légy szíves, figyelj már egy kicsit!”

– A Szentírásban számos helyen megtalálhatóak Isten könyörgő szavai. Nekünk létszükségletünk, hogy rá figyeljünk, de gyakran nem érezzük vagy értékeljük ezt eléggé.

„Miért nem tudsz már csendben maradni!?”

– A szentmisén, a személyes és közösségi imák alatt, az év folyamán számos alkalom kínálkozik az elcsendesedésre.

„Miért nem mondtad meg, hogy ... történt veled?!”

– Isten igazi atyai szíve beszél ezekben a szavakban: kéri, hogy osszuk meg vele mindent. Mi inkább tanácsot akarunk neki adni, hogy mit tegyen Ő a mi érdekünkben. Ez nem egészen ugyanaz, mint a szülő iránti gyermeki bizalom. Mi lehet az őszinte megosztás akadálya? Lehet, hogy nem tudjuk elképzelni, hogy Isten együtt tud velünk érezni, sírni, örülni, és egyszerűen egy szeretne lenni velünk mindenben. Mi csak a bajaink (saját elképzelésünk szerinti) megszüntetését követeljük tőle. Ő azonban mennyire más kapcsolatra szeretne minket nevelni!

„Kérlek, (amikor közösen étkezünk) várd meg a többieket, mielőtt felállsz az asztaltól!”

– A szentmisére gyakran késve érkezünk, áldozás után pedig elmegyünk. A liturgikus időszakokat sem akkor kezdjük, amikor az Egyház, és gyakran nem tartunk ki a végéig: korábban föladjuk a jó szándékokat, gyakorlatokat, melyeket be akartunk vezetni életünk megújításának érdekében.

„Ne csak magadra gondolj, hanem oszd meg a testvéreiddel is!”

– A közbenjáró imák, a perselyezés, a felajánlás, a béke jele mind tágítja szívünket, hogy segítsünk mások gondjának, bajának terhét cipelni. Ez a liturgikus szemlélet az egységen

alapul, ami Jézus megtestesülése és megváltó műve révén minden egyes emberrel fennáll. Szomorú, hogy mi nem a testvért látjuk egymásban!

„*Ne veszekedjeteK állandóan! Miért nem tudtok kibékülni egymással?!*”

– Örömmel halljuk Jézus húsvéti köszöntését: béke veletek! Mi ezt a békét azonban csak „fogyasztani” akarjuk. Békés szívre vágunk, de nem nagyon törekszünk lépéseket tenni azért, hogy ez a béke másokban is megszülethessen. A szentségek, a szentmise és a liturgikus időszakok mind arra buzdítanak bennünket, hogy ténylegesen engedjük el a haragot és bocsássunk meg egymásnak. Ha tudatosítjuk magunkban a helyes emberképet, akkor látnunk kell, hogy bizony, gyakran hibázunk, sőt időnként nagyot tévedünk. Sokszor azonban más tévedése irgalom helyett haragot vált ki bennünk. Nehezen akarjuk elismerni, hogy ő, akire haragszunk, irgalomra szorul. Igen, az Egyház arra neveli szívünket, hogy minél jobban hasonlítson Jézus szívére.

„*Köszönd meg szépen az ajándékot!*”

– Nem csak az illem és a jó kapcsolat ápolása követeli ezt, hanem Isten maga is. Ez azonban inkább vágy benne, mint követelés. Gondolhatunk pl. a tíz leprás történetére. (Lk 17,11-19)

„*TegyéL rendet a szobádban!*”

– A szoba: szívünk mélye, ahova visszavonulunk imádkozni. A rend Isten törvénye és tanítása. A külső rend nem sokat ér belső rend nélkül. A belső rendtelenség viszont nem csak bennünk okoz összevisszaságot, hanem megfertőzi minden kapcsolatunkat. Tovább terjesztjük a „bacilust”. A liturgia időt ad a „rendrakásra” is.

„*Viseld el a kisebbeket! Te vagy a nagyobb! Neked kéne példát mutatnod!*”

– Felelősek vagyunk egymásért. Példamutatásunkkal, tanúságtételünk által, érdeklődésünkkel, törődésünkkel és tanácsainkkal vállaljuk a felelősséget egymásért.

Ezek a mondatok fontosak, és természetesen csúsznak ki a szánkron. Nem is gondolunk bele, hogy amikor kimondjuk, liturgikus nevelésben is részesítjük gyermekeinket. Ahhoz, hogy még hatékonyabb lehessen ez a formálás, fontos látnunk a kapcsolatot az Anyaszentegyház és a mi nevelésünk között. Így találjuk meg az igazi választ arra, hogy mire neveljük gyermekünket.

Életünk valójában liturgikus jellegű: a liturgikus év szabja meg az időszakok értelmét és központi értékét. A liturgia központjában az imádat, az Isten előtti leborulás, a másokért való közbenjárás és áldozatbemutatás áll. Mi hogyan mutathatunk be áldozatot, amikor az egy papi gesztus? Általános papságunk révén lépünk be ebbe a liturgikus feladatba: felajánló és közbenjáró szerepünk van. Mindent, amit átélünk a szentmise liturgiájában, nap mint nap megvalósíthatjuk életünkben. A liturgikus év irányt ad cselekvésünknek, és segít helyes viszonyba kerülni a teremtett világgal, másokkal, önmagunkkal, és Istennel. Átfogja az egész életünket.

Gyakorlati javaslatok

Most, hogy világosabbá vált a szülő liturgikus nevelő szerepe, nézd át a mellékletet (A liturgikus év és a család)! Keresd ki azt az időszakot, vagy ünnepet, amelyre családodokban a legkevesebb figyelem jut, és nézd meg, milyen értékek maradnak ki, ha továbbra is háttérbe szorul, vagy a „szóra sem érdemes” kategóriában marad. Kár lenne bármiben is csorbítani a gyermek nevelését.

Összefoglalás

A liturgikus év adja életünknek a szükséges keretet. Az otthoni nevelést ehhez a kerethez kell igazítani, mivel a keresztény szülő nevelésére a szövetség gyermekei vannak bízva.

Ebben igyekeztünk segítséget adni. Sok jó könyv található a boltokban, melyek egy-egy ünnephez még több gyakorlati ötletet nyújtanak. Itt csupán áttekintést kívántunk adni, és a szükséges alapokra (helyes emberkép és a liturgikus év tágabb értelmezése) kitérni.

Gondolatok az imádsághoz

Tegyünk ki különböző ünnepekről való képeket egy asztalra! Mindenki kap egy kis papírdarabot, amire családjának nevét írja. Kérjük meg a résztvevőket, hogy helyezték kis papírjukat arra az ünnepre vagy időszakra, ami leginkább érinti családjukat, és osszák meg a csoporttal, hogy az az ünnep hogyan segít hitéletük elmélyítésében, hogyan formálja keresztény identitásukat, illetve (általános papságuk kapcsán) mit ajánlhatnak fel, és hogyan helyezhetik magukat még inkább Isten akarata alá!

Végül olvassuk el a következő szakaszt: 1Pt 2,7-10! Áldással vagy énekkel zárjuk az imát.

Melléklet – A liturgikus év és a család

ADVENT (KEK 524)

Mi a lényeg: Advent középpontja a „várakozás” és „érkezés”. Ez idő alatt az Egyház „elmeséli” azokat a próféciákat, melyek az ígérettől kezdve Jézus eljövetelére utaltak. Nekünk hirdeti, mert ez a mi örökségünk. Az írások értünk és nekünk vannak, rólunk és Istenről szólnak.

Mire figyelhet a család: Advent időzítése gyönyörű: tél elején kerül rá sor. A természet lecsendesül: nincsenek új hajtások, új virágok, új élet. Ez elcsöndesedésre, befelé tekintésre készítet minket is. Hideg van, jobb bent lenni, mint kint. A legalkalmasabb idő ez arra, hogy együtt legyünk, beszéljünk, beszéljünk. Advent a türelemre, az Isten ígérétebe helyezett bizalomra nevel. Isten betartja ígését, miközben a hitet kéri tőlünk, gyermekeitől. Ez az identitásunk. Hányszor várunk egy családtagra, mielőtt elkezdünk valamit. Az idő lelassul, és az ő érkezése lesz a fő téma: mikor jön? Pont erre a vágyakozásra kíván minket nevelni az Advent, mert a mi családtagunk érkezik: Jézus. Hazajön népéhez. Ő, aki személyes ajándék: az Ő személye maga az ajándék. Fordítsuk figyelmünket inkább a személyekre, mint a dolgokra (képeslapok, ajándékok, takarítás, főzés, sütés...) Könnyen megeshet, hogy éppen az ünnep középpontja, Jézus lesz az, aki háttérbe szorul!

KARÁCSONY (KEK 525, 526)

Mi a lényeg: Isten szeretetből örökre beköltözött az emberi nembe: a Teremtő aláveti magát saját teremtésének, és emberré lesz. Jézus a testvérünk! A megtestesülés a családot és az emberi nemet új szintre emelte, ezért – részben – a mi születésünk is (vö. 2Kor 5,17). Micsoda alázat és szeretet! (Vö. Jn 3,17)

Mi is mondhatjuk csodálkozva: „*Mi az ember, hogy megemlékezzél róla? Mi az ember fia, hogy gondot viselsz rá?*” (Zsid 2,6)

Mire figyelhet a család: Az egyszerűsége, békére és egymásra! Túl sokat várunk el az ünneptől: finomságokkal gazdagon megrakott asztal; varázslatosan szép, békés, meghitt együttlét; viselkedjen rendesen mindenki, mutassa legjobb arcát... Bírjunk ki, gyűrjünk le minden fáradtságot, miközben többet teszünk – képeslapok, ajándékok, látogatások, vendégek fogadása, sütés-főzés, takarítás, roráték, külön imádság... – és kevesebbet alszunk, mint máskor. Ez emberfeletti erőt igényel! Fennáll a feszültség, ingerültség, csalódottság veszélye. Ne az elvárásoknak próbáljunk megfelelni, hanem járjunk egymás kedvében, és óvjuk a szeretet és béke légkörét! Készüljünk együtt! A takarítást, a sütést közösen is végezhetjük – a kisebbek szeretnek például díszíteni. Énekeljünk többet! A jászol köré rakjuk ki jócselekedeteink jeleit! Fordítsunk nagyobb figyelmet a szegényekre! Hívjuk meg ebédre a plébániai hívőközösség olyan idősebb tagjait, akik egyedül vannak karácsony napján! Osszuk meg a napot azokkal, akiknek nincs módjuk ünnepelni! Erről is szól a karácsony.¹

VÍZKERESZT (epifánia) (KEK 527-528)

Mi a lényeg: A karácsonyi időszak csúcspontja Vízkereszt, amikor Isten test szerinti megjelenését ünnepeljük. A három bölcs keresi az újszülött királyt, akit az új csillag jelzett. Mi is csatlakozhatunk a bölcsekhez, hogy Isten jelenlétét keressük.

Isten és ember otthont találnak az újszülött királyban. A pásztorok már látták őt – az egyszerű vallásos nép. Most az intellektuális világ hódol előtte, akik már nem a kiválasztott

¹ Vannak családok, ahol nem karácsony este adják át az ajándékokat egymásnak, hanem „kiskarácsonykor”, azaz epifánia / vízkereszt ünnepén, hogy karácsony éjjele egyedül Jézusról szóljon.

nép tagjai. Jézus mindenkié. Mária felmutatja Fiát a világnak. Ezen a napon szenteljük meg a vizet, majd a lakásokat is.

Mire figyelhet a család: Beszéljünk a házszentelésről! Mit jelent, hogy valamit megszentelünk? Azt, hogy teljesen Isten akarata alá vonjuk azt a tárgyat. Azért lesz szent a ház, mert mindenünkre Isten áldását kérjük, azaz, az Ő akarata szerint szeretnénk használni. Az otthon sajátos küldetése, hogy a családi élet minden tevékenységében (főzés, takarítás, beszélgetés, szórakozás, pihenés...) e cél valósuljon meg, és csakis Isten akarata teljesüljön: legyen a szeretet, a békesség, az egymás és életkörülményeink elfogadásának otthona, a megbocsátás, a fegyelem és az erények lakóhelye.

URUNK MEGKERESZTELKEDÉSE (KEK 535-537)

Mi a lényeg: Isten megváltóként küldte Fiát az emberhez, aki bűnben élt, nem volt számára kiút. Az Atya irgalmát tapasztalhatjuk Jézusban, aki életünk társa lett mindenben, a bűnt kivéve. Ő büntelen, de a mi vétkeinket magára vette, és a világ bűneit viszi jelképesen a Jordán vizébe. Az Atya tanúságot tesz Fia mellett (vö. Mt 3,17), megerősíti engedelmségében.

Mire figyelhet a család: Ünnepezzük meg saját keresztségünket! Ha vannak képek vagy emléklapok a gyerekek kereszteléséről, vegyük elő azokat! Esetleg az esti imában megújíthatjuk a keresztségi fogadalmunkat. Tartsunk esetleg egy szerény ünnepséget a keresztszülőkkel együtt, amelynek során a gyerekek megköszönhetik nekik, hogy elvállalták ezt a szolgálatot! A szülők megáldhatják gyermeküket és egymást szentelt vízzel. Essen szó keresztény mivoltunk méltóságáról és az ahhoz méltó életről!

URUNK BEMUTATÁSA (KEK 529)

Mi a lényeg: Mária és József a törvény szerint Isten szolgálatának adják át elsőszülött gyermeküket. Isten legyen az ő életében mindenben az első! Lemondanak arról a biztonságról, hogy idős korokban majd Jézus gondozza őket, mégis javukra válik, hogy „átengedik” Istennek, és nem saját egyéni terveiket akarják megvalósítani.

Mire figyelhet a család: Beszéljünk a papi és szerzetesi hivatásokról. A szülők számára nehéz elengedni (akár Istennek is átadni) gyermeküket. Pedig ezzel fejezzük ki igazán, hogy Isten valóban Atyánk, aki szeret minket, és nem akar semmi jótól megfosztani, hanem a legjobbat adja nekünk. Hogyan legyen Ő velünk nagylelkű, ha mi nem vagyunk azok vele szemben? Nem elég tág a szívünk, hogy befogadjuk jóságát. Otthon is imádkozzunk rendszeresen szerzetesi és papi hivatásokért, és támogassuk a gyermekeinkben csírázó hivatást!

NAGYBÖJT (KEK 540)

Mi a lényeg: Ez a megtisztulás ideje. A böjt szépen kifejezi a lényegét: Isten meg akar szabadítani minket minden fölöslegetől. Nem a diéta a lényeg, hanem a józanság és mértékletesség. Fontos, hogy képesek legyünk vágyainkon uralkodni, hogy ne azok uralkodjanak fölöttünk. Ez az imádság, összeszedettség, a visszavonulás, elmélkedés, szeretet és az erények gyakorlásának ideje. Nem csak 40 napra szól, hanem új kezdetként élhetjük át. Szokjunk le a rosszról, és alakítsuk ki a jót! Ez a bűnbánat lényege: térjünk vissza Isten szerető kapcsolatába!

Mire figyelhet a család: Dolgozzunk ki egy tervet még nagyböjt kezdete előtt: miben tudna együtt böjtölni a család? (Tv, számítógép korlátozott használata, tartózkodás helytelen szavaktól – pl. káromkodás, vitatkozás, szemrehányás, szidás –, túlzott nassolástól...) Hogy ne csak a lemondás legyen a cél, hanem az erények gyakorlásában való haladás, milyen új gyakorlatot lehetne bevezetni? (Olvasás, mesélés az asztalnál, egymás iránti nagyobb

érdeklődés és tisztelet kifejezése, egymás segítése ...) A péntek legyenek kiemelt napok, amikor Jézus iránti hálánknak adunk hangot. Ha lehet, végezzünk otthon is keresztúti ájtatosságot együtt, esetleg egy-egy alkalommal csak egy vagy két állomásra koncentrálva.

A SZENT HÁROM NAP (KEK 1168)

Nagycsütörtök: Mi a lényeg: Isten irántunk való nagy szeretetét nyilvánítja ki Fia által: velünk akar asztalhoz ülni, és Önmagával vendégel meg. Ez az Oltáriszentség alapításának célja. Jézus által velünk van az Isten. Nem vagyunk egyedül! „*Veletek vagyok minden nap a világ végéig.*” (Mt 28,20)

Lábmosás – alázat. Olajfák hegye – árulás, cserbenhagyás. Az ingyenesen önmagát odaajándékozó Jézus azonban, az Atya akaratához ragaszkodva, várja és vállalja a szenvedés óráját.

Mire figyelhet a család: Ha lehet, közösen menjünk el a szentmisére, és utána vegyünk részt rövid szentségimádáson, amire a család minden tagja készül valamilyen imával (persze, csendben mondja el, mivel az Egyház a csendbe vonul vissza). Fel lehet készíteni családunk tagjait, hogy beszéljék meg Jézussal, ők hogyan keresik az Atya akaratát, és fogadják el a nehézségeket szeretettel. A közös asztalnál emlékezhetünk a pászkára, amikor a zsidó népet az Úr kimentette Egyiptomból. Szimbolikus ételek is kerülhetnek az asztalra, melyek alapján elmesélhetjük, mit ünnepelt Jézus az utolsó vacsorán. A lábmosás által Jézus az alázatos szolgálatról adott példát. Hogyan tudnánk így szolgálni egymást otthon?

Nagypéntek: Mi a lényeg: Jézus elvisel minden szörnyűséget: üdvösségünk megszerzése érdekében semmi nem túl sok számára! Az egységért imádkozunk, mindenkiért. A passióban jelen vagyunk mi is. A kereszthódolat alatt Isten szeretett népe járul elé, leborulva. Túlcsondul a szív hálával, szeretettel iránta.

Mire figyelhet a család: Kapcsoljuk ki otthon a rádiót, telefonokat, tv-t! Igyekezzen mindenki csendben tölteni a napot, miközben – ha van rá mód – vegyünk részt együtt a templomi szertartásokon! Ha nem lehet, akkor otthoni szertartást is végezhetünk: a passió felolvasása, egyetemes könyörgések, kereszthódolat. Ha nincs áldozási lehetőség, akkor lelki áldozást lehet végezni.²

Nagyszombat: Mi a lényeg: Ez a nap a szövetség megünneplésének napja: Istené vagyunk örökké. Ezt a szövetséget Jézus áldozatával és feltámadásával pecsételte le. Új fény kerül életünkbe (a tűz megszentelése), új életforrás fakad számunkra (a víz szentelése); a nagy család örömeinkben tör ki (Exultet); az Anyaszentegyház élénk tárja üdvösségünk főbb eseményeit, egészen a teremtéstől kezdve. Az angyali kórushoz társul a mi Alleluja-énekünk. A sír üres!

Mire figyelhet a család: Persze, a legjobb, ha a helyi plébániai ünnepségre csatlakozunk. Ha vannak az este folyamán újonnan befogadott felnőttek, (tudakoljuk meg a nevüket előre, és) készítsünk számukra kis üdvözlő lapokat, hiszen új testvérrel áldott meg az Úr. A nap folyamán ügyeljünk a megbocsátásra, a bocsánatkérésre. A szentgyónás ne maradjon el! (Természetesen, ha csak lehet, ne hagyjuk az utolsó napra!)

HÚSVÉT (KEK 1169)

Mi a lényeg: A liturgikus év legfőbb ünnepe! Az „ünnepek ünnepe”! Jézus feltámadása a mi feltámadásunkat is ígéri, akik benne lettünk eltemetve és a keresztségben új életre

---

² **Lelki áldozás:** Tarts bűnbánatot, majd helyezd magad lelkileg a szentmisébe, mivel valahol a világon épp most mutatják be a szentmisét. Igyekezz valamitől bűntöt tartani, hogy lelkileg készülj a találkozásra. A következő imát mondhatod: „Hiszem, én Jézusom, hogy jelen vagy a legszentebb Oltáriszentségben, imádlak Téged semmiségemnek mélyén, és szeretnék magamhoz venni. Ha nem vehetek is szentségi módon, jöjj legalább lélek szerint szívembe. Mintha már magamhoz is vettelek volna, átölelek és egyesülök veled. Ne hagyj el engem.” (forrás: http://www.szepi.hu/irodalom/kedvenc/kc_092.html / 2011. május 18.)

támadtunk. Ahogyan a Hitvallásban is mondjuk: hiszünk a feltámadásban és az örök életben. Ez nemcsak Jézus feltámadására vonatkozik, hanem a mi feltámadásunkra is! A húsvéti időszakban hallunk a feltámadt Jézus megjelenéseiről. Összesen hét ilyen eseményt őriznek az evangéliumok. Mit lehet ezekből megtanulni? Pontosan azt, hogy mit jelent valóban élni! Jézus él, és érdemes megnézni mivel töltötte a találkozásokat. Nem győztes uralkodással, hanem végtelenül finoman lép vissza életünkbe: könnyeket töröl le, vigasztal, megnyugtat, nevünkön szólít, csendben csatlakozik utunkhoz, figyel ránk, érdeklődik, reggelit készít, békét hoz, megbocsát és hatalmat ad tanítványainak, hogy megbocsássák a bűnöket az Ő nevében. Tamás feltételeit elfogadja, mert szereti Tamást, miközben minket boldognak mond, mert hittünk benne, bár nem láttuk! Ezt tanuljuk a húsvéti időben.

Mire figyelhet a család: Ez az ünnepi időszak 50 napig tart és valójában megadja egész életünk célját. Mi húsvéti nép vagyunk, akik már a feltámadt Úrral élünk: őt vesszük magunkhoz az Oltáriszentségben. Fordítsunk külön figyelmet családjunkban a remény és a hit alapjaira és életünkben betöltött helyére. Milyen szerepe van az isteni erényeknek (hit, remény, szeretet) a nehéz időkben, amikor csalódások, szenvedések és fájdalmak gyötörnek? Adhat-e erőt és lendületet számunkra az a tény, hogy Krisztus úrrá lett a halálon és győztesként örökké él? Őrizzük jól a húsvéti örömet, békét és kiengesztelődést egymás közt! Vizsgáljuk meg, hogyan élünk valójában: békét hozunk-e, megbocsátunk-e, szolgálunk-e, vigasztalunk-e, egymásra figyelünk-e, érdeklődünk-e vagy csak számon kérünk? Tanuljunk-e Jézustól, hogy mit jelent élni?

KRISZTUS MENNYBEMENETELE (KEK 665-667)

Mi a lényeg: Húsvét lehetővé tette üdvösségünket, ez az ünnep pedig nemcsak, hogy elénk tárja életünk célját, de részben már meg is valósítja! Miért? Mert ahol a fej, ott a test is. Jézus az Egyház – a megkeresztelt tagok által alkotott misztikus test – feje. Ő áll az Atya előtt, mint legfőbb közbenjárónk mindaddig, amíg mi is ott nem leszünk, ahol Ő van. Hiszen ez a legnagyobb vágya! (Vö. Jn 14,3) Jézus azonban nemcsak az Atyánál van, hanem velünk is. Isten országa köztünk és bennünk van.

Mire figyelhet a család: Beszélgethetünk arról, hogy hogyan fedezzük föl egymásban Jézus arcvonásait. Oly sok mindenben hasonlítunk Jézusra, csak ezeket nem merjük egymásnak elmondani. Itt az ideje. Óvni kell ezt az alkalmat, nehogy „elpoénkodják” a gyerekek. Jól kell megalapozni. Miután el tudtuk mondani a másoknak, hogy ő miben hasonlít Jézusra (segítőkész, tapintatos, odafigyelő, békekereső, szelíd, engedelmes, udvarias, kitartó, hosszantűrő, megbocsátó, imádságos, felebarátját szereti stb.), tartsunk egy kis ünnepet!

PÜNKÖSD (KEK 731-732)

Mi a lényeg: Ezen a napon az Egyház hírnökként, tanúként nyilvánul meg a Szentlélek kiáradása által. Jézus megígérte, hogy elküldi majd Szentlelkét, aki vigasztal, erősít, tanít, és életre kelti mindazt, amit Jézus átadott. Ajándékokkal árasztja el Jézus tanítványait, apostolait, hogy képesek legyenek arra a munkára, amelyet rájuk, Egyházára bízott. Mindannyian részesedünk ezekben az ajándékokban (karizmákban), és folytatjuk az Egyház küldetését saját élethívatalunk betöltése által.

Mire figyelhet a család: Ez a nap szintén az egység napja, a szavak napja, mivel Szent Péter első beszéde oly sok különféle nyelvű emberre hatott. Ünnepejük és adjunk hálát mindazokért, akik szavukkal segítenek: lelkipásztorok, katekéták, tanárok, kántorok stb. Készíthetünk egy címert együtt, amelyre saját családi karizmánkat rajzoljuk. Tegyük ki egy központi helyre! Milyen ajándékot kapott a családjunk (sportbeli ügyesség, jó hallás, zenei képesség, művészi érzék, vendéglátás, mások befogadására való nyitottság, ...)? Adjunk hálát ezekért az ajándékokért és beszéljünk arról, hogy mennyire fontos talentumainkat az Egyház építésére és javára fordítani!

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE (Pünkösöd utáni első vasárnap)

Mi a lényeg: Ezen a napon Isten családját ünnepeljük. Hányszor vetjük a kereszt jelét magunkra! Isten meghívott bennünket, hogy mi is részt vegyünk családi életében. A három személy egységéből származik minden közösség, minden család. Ezért ez minden családnak és közösségnek alapja és ünnepe is.

Mire figyelhet a család: Beszélgethetünk a kereszttetésről! Minden alkalommal, amikor keresztet vetünk, a hitünket valljuk meg: mi egy Istenben hiszünk, aki három isteni személy közössége. A hovatartozásunkat, és identitásunk lényegét fejezzük ki e jel által, ami üdvösségünk jele.

ÚRNAPJA

Mi a lényeg: Jézus szent teste és vére áll a középpontban. Az Oltáriszentség felbecsülhetetlen ajándék. Mennyire megszoktuk! Milyen könnyen megyünk el előtte, mintha ott sem lenne. Ezen a napon négy oltárt készítünk, hogy Krisztus áldása eljusson a föld minden tájára (északra, keletre, délre, nyugatra).

Mire figyelhet a család: Beszéljünk a Oltáriszentség tiszteletéről! Amikor egy templom közelében visz utunk, keressünk alkalmat megállni pár percre, bemenni, és köszönteni az Urat, aki jelen van. Ha erre nincs mód, akkor vessünk keresztet magunkra, amikor elhaladunk a templom előtt! Tudomásul vesszük, hogy az Úr jelen van.

JÉZUS SZÍVE ÜNNEPE (KEK 478, 2669)

Mi a lényeg: A szív mindig is a szeretet jele. Ez a szív Isten megtestesült szíve, melyet a keresztfán teljesen nekünk adott: átszűrt szív, igen, de éppen emiatt lehet számunkra teljesen nyitott szív. Isten gondolata nem más, mint hogy szívét teljesen nekünk adja. Ez az ajándék viszonzást kíván.

Mire figyelhet a család: Bátorítsuk egymást, hogy minden nehézségben fordulhatunk Jézus Szívéhez: bízzunk az Ő irgalmában, segítségében és közelségében! Nem old meg problémákat nélkülünk, viszont velünk van, hogy az Ő erejével tudjunk helytállni minden helyzetben. Vizsgáljuk meg otthoni életünket: a beszédünk, ünneplési módunk, pihenésünk és szórakozásunk illik-e ahhoz, akiért Jézus odaadta a Szívét? A mi otthonunk az Ő Szívének otthona.

MÁRIA ÜNNEPEK

Az év folyamán nyolc olyan ünnep van, ami Isten Mária életében történő cselekvésére irányítja figyelmünket. A Szűzanya az istenszülő, akit nekünk adott az Úr, hogy mindannyiunk anyja lehessen. Őt kérjük mindennap: „*imádkozz értünk [...] most, és halálunk óráján*”. Máriának befogadó és mélyen hívő magatartásából sokat meríthetünk. Őt nem imádjuk, hanem szeretettel tiszteljük.

SZENTEK

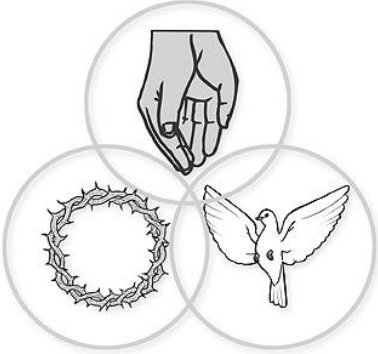
Figyelünk azokra az emberekre is, akik előttünk jártak, és különböző korszakokban, helyzetekben, életkorban tettek tanúságot Jézus követésének erejéről. Bátorságot merítünk, példát veszünk róluk, és miközben tanulmányozzuk életüket, kérjük, hogy járjanak közben értünk. Egy család vagyunk velük együtt.

KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPE

Mi a lényeg: Ezzel az ünneppel zárjuk a liturgikus évet, emlékezve arra, hogy a mi Urunk a mindenség Ura, aki képes minket mindenben segíteni. Mi az Ő kiválasztott népe vagyunk, és nem keresünk nagyobb hatalmat, nagyobb biztonságot Nála.

Mire figyelhet a család: Mi is részesedünk Krisztus királyságában (minthogy a papságában és a próféta tisztségében is) a keresztségünk által. Mit csinál egy király? Valóban védi népét és gondoskodik róla. Mi is úgy vagyunk jelen a világban, mint akik Jézussal együtt, a Szentlélek erejéből gondoskodunk a szegényekről, azokról, akik még nem ismerik Őt, akik nem tartoznak Egyházához, akik védtelenek és egyedül vannak. Nem hatalmat gyakorolunk, hanem szeretetszolgálatot, mert a mi királyunk is ezt tette.

A LITURGIKUS ÉV

<p>ADVENT</p> 	<p>KARÁCSONY</p> 	<p>VÍZKERESZT (epifánia)</p>
<p>URUNK MEGKERESZTELKEDÉSE</p> 	<p>URUNK BEMUTATÁSA</p> 	<p>NAGYBÖJT</p>
<p>NAGYHÉT</p> 	<p>SZENT HÁROM NAP</p> <p>Triduum</p> 	<p>HÚSVÉT</p>
<p>KRISZTUS MENNYBEMENETELE</p> 	<p>PÜNKÖSD</p> 	<p>SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE</p>

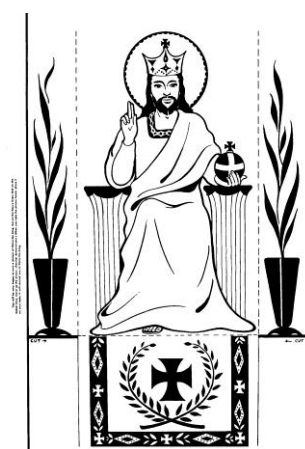
ÚRNAPJA

JÉZUS SZÍVE ÜNNEPE

KRISZTUS KIRÁLY
ÜNNEPE

MÁRIA ÜNNEPEK

SZENTEK

ÉVKÖZI IDŐSZAK

